

Riksomfattande åtgärdshelhet: Relevantt kunskande

Riktlinje för verksamheten: RL 4 Utbildning, yrkeskompetens och livslångt lärande

Särskilt mål: 9.1 Förbättring av tjänster som stöder övergångsfaser och jämställdhet inom utbildning.

Förvaltningsområde(n) och kontaktperson(er): UKM

Seija Rasku (seija.rasku@minedu.fi), Ilmari Hyvönen (ilmari.hyvinen@minedu.fi), Petri Haltia (petri.haltia@minedu.fi), Päivi Bosquet (paivi.bosquet@minedu.fi) och Ulla-Jill Karlsson (ulla-jill.karlsson@minedu.fi)

1) Anslutning till det nationella genomförandeprogrammet i Europa 2020-strategin, andra nationella strategier och regional utveckling samt landspecifika rekommendationer för Finland.

I det nationella genomförandeprogrammet i Europa 2020-strategin har Finland förbundit sig till att förbättra utbildningsnivån och minska andelen personer som avslutar sin utbildning i förtid. Finland har satt som mål att före år 2020 ska minst 42 procent av 30–34-åringar ha avlagt en högskoleutbildning, andelen 18–24-åringar som avbrutit sina studier vara högst 8 procent och antalet personer som lever i risk för fattigdom eller social utestängning vara mindre. EU-rådets landspecifika rekommendationer från år 2013 lägger speciell betoning på utveckling av kunskande som ett sätt att förbättra arbetsmarknadssituationen för unga och långtidsarbetslösa.

Regeringen har satt som mål att före år 2020 ska Finland placera sig i toppen av OECD-länderna angående centrala kunskapsjämförelser bland unga och vuxna, lägsta antalet skolavbrytare samt antalet unga och arbetslösa som avlagt högskoleexamen. Könsskillnader i kunskapsresultat, deltagande i utbildning och slutförd utbildning samt äftligheten av utbildning ska minskas. Flexibla möjligheter att avlägga delar av examina över examensgränserna ska ökas, liksom erkännande av tidigare förvärvat kompetens, arbetserfarenhet och utbildning. Målet är att före utgången av detta årtionde ska mer än 90 procent av 20–24-åringar ha en examen utöver grundskoleexamen. Man strävar även efter att öka deltagandet i vuxenutbildning. Dessutom påbörjas åtgärder utgående från resultaten av den internationella undersökningen av vuxnas färdigheter (PIAAC) för att nå kunskapsmålen som regeringen fastställt. Man vill förlänga karriärer genom att påbörja dem tidigare. Målet är att t.ex. de som avlagt högskoleexamen ska ut i arbetslivet ett år tidigare än vid nuläget.

2) Mervärde till nationell verksamhet och regional verksamhet i samband med strukturfondsprogram.
(Gränsyta för EU-finansiering och nationell finansiering)

Smidiga övergångar mellan utbildningar samt från utbildning till arbetet och vice versa har en central roll då man vill öka deltagandet i utbildning och förlänga karriärer från början. Utbildningsutbudet för UKM:s förvaltningsområde samlas i webbtjänsten Studieinfo.fi, där man också kan söka in till olika utbildningar. Som stöd för webbtjänsten skapas, piloteras och utformas med hjälp av ESF-finansiering gemensamma riksomfattande tjänster och verksamhetsmodeller som grundar sig på samarbete mellan utbildningsorganisatörer. Tjänster och verksamhetsmodeller inrättas som en del av utbildningssystemet och verksamheten hos utbildningsorganisatörerna.

Från högskolor till arbetslivet. Arbetsmarknadens dragkraft har en klar koppling till smidiga och snabbt slutförda högskolestudier. Sysselsättningen hos högt utbildade har under de senaste åren sjunkit kraftigt. Nyutexaminerade har speciellt stora svårigheter. Arbetsförvaltningens pågående strukturreform har samtidigt tydligt gallrat tjänsterna som erbjuds till denna målgrupp. Stöd för sysselsättning som den studerande får via universitetet varierar i sin tur alltmer enligt högskola, studieinriktning och studieort. Situationen är speciellt problematisk i branscher som inte direkt ger utbildning för ett visst yrke. En riksomfattande helhet behövs för att stärka högskolornas beredskap att främja sysselsättningen hos deras studerande som en del av studieprocesserna och utvecklingen av servicesystem.

Taito-programmet. OECD:s färskaste internationella undersökning av vuxnas färdigheter (PIAAC) lyfte fram att det också i Finland finns en märkbar grupp vuxna i arbetslivet med svaga baskunskaper. Resultaten visar också att utbildningen inverkar stort på nivån på baskunskaperna och att utbildning samlas alltmer hos redan välutbildade. Läskunnighet, matematiska kunskaper samt informations- och kommunikationsfärdigheter hör till baskunskaperna i dagens samhälle och är en förutsättning för att kunna delta i arbetslivet till fullo. Dessutom skapar de en grund för livslångt lärande, som hjälper människor att anpassa sig till förändringar och förnya sina kunskaper. Fastän man stött på svårigheter i t.ex. den yrkesinriktade vuxenutbildningen och i utvecklingen av annat kunskande, har det inte funnits några gemensamma verksamhetsmodeller eller metoder för att åtgärda dem. Genom finansiering för minskande och alltmer resultatbaserad vuxenutbildning (antal examina, examensdelar) pressas utbildningsanordnare att välja färre personer med svaga baskunskaper och inom utbildningen fokusera mer på yrkesinriktat innehåll.

För att öka kunnandet för personer med svagare baskunskaper behövs i denna situation åtgärder för att skapa målgruppspecifika verksamhetsmodeller för att utveckla och etablera baskunskaper för vuxna. Genom att ändamålsenligt välja projektaktörer får man tillgång till expertis om målgrupper för att kunna utveckla kunnandet. Skapade modeller ska i den utsträckning det är möjligt kopplas till arbetet och inläring av andra relaterade färdigheter. Målet är att före år 2020 avsevärt minska på antalet vuxna med svag baskunskapsnivå.

Relevant handledning stöder livslångt lärande och övergången från utbildning till arbetsliv. För tillfället stöds inte ett yrkesövergripande samarbete tillräckligt av informations-, rådgivnings- och handledningstjänsternas strukturer och servicepersonalens kunnande. Med ESF-finansiering utvecklas speciellt behövlig utbildning för servicepersonalen vid Ohjaamo och webbtjänsten Studieinfo.fi. Verksamheten anknyter till åtgärdshelheten ESF-ungdomsgaranti.

Riksomfattande åtgärder stöder regionala projekt genom att skapa ett samarbetsforum för projektaktörerna. Dessutom aktiverar åtgärderna regionala projekt att pilotera och testa gemensamma verksamhetsmodeller i de egna områdena samt göra dem till en beständig del av vardagen i läroanstalter och högskolor. Regionala projekt utvecklar dessutom bl.a. undervisningsarrangemang, studie- och handledningsprocesser samt åtgärder för att stärka studieförmåga och -motivation för att stöda slutförande av studier och sysselsättning efter studier.

3) Beskrivning av konkret innehåll samt eftersträvarvärda ändringar och resultat för verksamheten. Anslutning till andra riksomfattande åtgärdshelheter.

Smidiga övergångar. Riksomfattande tjänster och verksamhetsmodeller för övergångsfaser som grundar sig på samarbete mellan utbildningsorganisatörer skapas och piloteras. Centrala verksamhetsmodeller är gemensamma metoder för att genast hjälpa studieavbrytare gå vidare; anpassade utbildningsmodeller; identifiering och erkännande av tidigare förvärvat kompetens som en del av flexibla och individuella studie- och examensvägar samt förankrandet av verksamhetsmodeller och tjänster som stöder sysselsättning och placering i fortsatt utbildning till en beständig del av verksamheten vid läroanstalter. Befintliga metoder och modeller samt modeller som utvecklas i regionala projekt samlas för att utgöra grunden för ett riksomfattande utvecklingsarbete och möjligheterna att utnyttja dem utvärderas.

Från högskolan till arbetslivet. En riksomfattande helhet genomförs för att stärka högskolornas beredskap att främja sysselsättningen hos deras studerande. Målet är att studerande ska få jämlika förutsättningar för att placera sig på arbetsmarknaden redan under studietiden. Speciell fokus läggs på branscher som inte direkt ger utbildning för ett visst yrke. Helheten består av tre huvudområden:

- riksomfattande stöd och bakgrundsarbete för att upprätta och förstärka metoder som främjar sysselsättning i studieprocesser och studerandetjänster vid högskolor.
- skapa förutsättningar för en riksomfattande reform av arbetspraktik som del av studierna och tillhörande stödfunktioner. En faktor i arbetet är att identifiera och erkänna förvärvade kunskaper genom arbete under studietiden.
- utbildning för högskolestuderande i användning av nya sysselsättnings- och rekryteringskanaler som uppkommit via sociala media.

Taito-programmet. Ett nationellt program genomförs där verksamhetsmodeller för att förbättra kunskaperna hos vuxna med svaga baskunskaper utvecklas och förankras till arbete och yrkeskunskaper.

- målgruppen omfattar de befolkningsgrupper som har så svaga grundläggande färdigheter att de har svårt att fungera till fullo i arbetet och vardagen.
- Stödmottagare är till exempel organisationer inom den tredje sektorn, utbildningsorganisatörer, bibliotek och arbetsmarknadsorganisationer som samarbetar för att hitta lösningar till att utveckla kunskaper hos deras referensgrupper och genomför eller köper utbildning för dem.

Relevant handledning. I första hand förstärks serviceförmågan vid Ohjaamo och Studieinfo.fi genom att utveckla sektorsövergripande kunnande och metoder inom informations-, rådgivnings- och handledningstjänster. Målet är att utveckla utbildningar och utbilda målgrupper. Centrala målgrupper är Ohjaamo-personal samt studiehandedare, karriärrådgivare och andra experter inom handlednings- och utbildningstjänster. Utbildningen skräddarsys enligt målgrupp.

Med åtgärderna i åtgärdshelheten stöds att målen för följande riktlinjer för verksamheten uppnås genom kunskapsutveckling: RL 2 Produktion och användning av ny information och kunskap, RL 3 Sysselsättning och arbetskraftens rörlighet och RL 5 Social delaktighet och kampen mot fattigdom.

4) Den riksomfattande åtgärdshelhetens samordningsmekanismer, förvaltningsmodell och samarbete mellan förvaltningsområden för tvärasektoriella åtgärdshelheter.

NTM-centralen i Norra Österbotten fungerar som medlande organ. UKM tillsätter en styrgrupp för strategisk styrning och uppföljning av åtgärdshelheten och fungerar som ordförande för styrgruppen. Projekt stöds genom samordning av genomförandet, skapande och uppehåll av nätverk, forsknings- och utvecklingsverksamhet, förvaltning samt utvärdering och spridning av resultat. Finansierande NTM-central stöder projekt speciellt genom samordning av genomförandet och genom administrativ ledning. Angående innehållsmässig vägledning stöds den finansierande NTM-centralens arbete av en styrgrupp och experter vid undervisnings- och kulturministeriet.

5) Verksamhetens:

• tidtabell	2014–2020
• huvudsakliga organisationer	UKM, NTM-centralen i Norra Österbotten
• antal årsverken per organisation för myndigheter som finansieras med programstöd och som omfattas av statsbudgeten	Kompletteras
• kostnadskalkyl (offentlig finansiering totalt €)	45,933 milj. €